

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

18 päivänä heinäkuuta 2007*

Asiassa C-503/04,

jossa on kyse EY 228 artiklaan perustuvasta jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 7.12.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään B. Schima, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Saksan liittotasavalta, asiamiehinaan W.-D. Plessing ja C. Schulze-Bahr, avustajanaan Rechtsanwalt H.-J. Prieß,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja J.-C. Gracia, prosessiosoite Luxemburgissa,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään H. G. Sevenster ja D. J. M. de Grave,
ja

Suomen tasavalta, asiamiehenään T. Pynnä, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. Kūris, K. Schiemann, J. Makarczyk ja J.-C. Bonichot,

julkisasiamies: V. Trstenjak,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.12.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.3.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY 228 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut toimenpiteitä, jotka johtuvat yhdistetyissä asioissa C-20/01 ja C-28/01, komissio vastaan Saksa, 10.4.2003 annetusta tuomiosta (Kok. 2003, s. I-3609), joka koskee Bockhornin kunnan (Saksa) tekemää jätevedenkäsittelysopimusta ja Braunschweigin kaupungin (Saksa) tekemää jätehuoltosopimusta, ja velvoittamaan tämän jäsenvaltion maksamaan komissiolle Euroopan yhteisöjen omien varojen tilille uhkasakkoa 31 680 euroa päivässä niiden toimenpiteiden toteuttamisen viivästyessä, joita edellytetään kyseisen tuomion noudattamiseksi Bockhornin kuntaa koskevan sopimuksen osalta, sekä 126 720 euroa päivässä niiden toimenpiteiden toteuttamisen viivästyessä, joita edellytetään mainitun tuomion noudattamiseksi Braunschweigin kaupunkia koskevan sopimuksen osalta, tässä asiassa annettavan tuomion antamispäivästä siihen päivään asti, jona kyseiset toimenpiteet toteutetaan.

- 2 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 6.6.2005 antamalla määräyksellä Ranskan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta ja Suomen tasavalta hyväksyttiin väliintuloiksi tukemaan Saksan liittotasavallan vaatimuksia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimukseen liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 21.12.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/665/ETY (EYVL L 395, s. 33) 2 artiklan 6 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 kohdassa säädettyjen valtuuksien käytön vaikutukset urakan antamisesta johtuvaan sopimukseen on määriteltävä kansallisessa lainsäädännössä.

Lisäksi, paitsi milloin päätös on poistettava ennen vahinkojen korvaamista, jäsenvaltio voi säätää, että sen jälkeen kun sopimus on tehty, muutoksenhakumenettelystä vastaavan elimen toimivalta rajoittuu vahingonkorvausten määräämiseen niille, joiden etua virheellinen menettely on loukannut.”

- 4 Direktiivin 89/665 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Komissio voi tehdä aloitteen tässä artiklassa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi, jos se ennen sopimuksen tekemistä havaitsee, että direktiivien 71/305/ETY ja 77/62/ETY soveltamisalaan kuuluvassa sopimuksetekomenettelyssä on tapahtunut selvä ja ilmeinen julkisia hankintoja koskevien yhteisön säännösten vastainen virheellinen menettely.”

Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa annettu tuomio

5 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa annetun tuomion tuomiolauselman 1 ja 2 kohdassa seuraavaa:

”1) Koska Bockhornin kunta (Saksa) ei ole järjestänyt tarjouskilpailumenettelyä jätevedenkäsittelysopimuksesta eikä ole julkaissut sopimuksen tekomenettelyn tuloksia Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, Saksan liittotasavalta ei ole tässä julkisia palveluhankintoja koskevassa menettelyssä noudattanut julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY [EYVL L 209, s. 1] 8 artiklan sekä 15 artiklan 2 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

2) Koska Braunschweigin kaupunki (Saksa) on tehnyt jätehuoltosopimuksen neuvottelumenettelyä noudattaen julkaisematta ennakolta tarjouskilpailuilmoitusta, vaikka direktiivin 92/50/ETY 11 artiklan 3 kohdassa säädetyt edellytykset, jotka koskevat neuvottelumenettelyssä tehtävien sopimusten tekemistä julkaisematta yhteisössä tarjouskilpailuilmoitusta, eivät olleet täyttyneet, Saksan liittotasavalta ei ole tässä julkisia palveluhankintoja koskevassa menettelyssä noudattanut direktiivin 92/50/ETY 8 artiklan ja 11 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

6 Komissio kehotti 27.6.2003 päivätyllä kirjeellä Saksan hallitusta ilmoittamaan sille edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Saksa annetun tuomion täytäntöön panemiseksi toteutetut toimenpiteet.

- 7 Koska komissio ei ollut tyytyväinen Saksan hallituksen 7.8.2003 antamaan vastaukseen, se kehotti 17.10.2003 Saksan viranomaisia esittämään sille huomautuksensa kahden kuukauden määräajan kuluessa.
- 8 Saksan hallitus ilmoitti 23.12.2003 päivätyssä tiedonannossa, että joulukuun 2003 alussa Ala-Saksin osavaltion hallitukselle lähetettiin kirje, jossa sitä kehoitettiin noudattamaan voimassa olevaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä ja ilmoittamaan Saksan hallitukselle toimenpiteet, joilla on tarkoitus vastedes estää tämänkaltainen lain rikkominen. Saksan hallitus viittasi lisäksi 1.2.2001 voimaan tulleen julkisia hankintoja koskevan asetuksen (Vergabeverordnung) 13 §:ään, jonka nojalla hankintaviranomaisen tekemät julkisia hankintoja koskevat sopimukset ovat pätemättömiä, jos hylätyille tarjouksen tekijöille ei ole ilmoitettu mainittujen sopimusten tekemisestä viimeistään 14 vuorokautta ennen urakan antamista. Kyseinen hallitus väitti lisäksi, että yhteisön oikeuden nojalla ei voida edellyttää niiden kahden sopimuksen purkamista, joita edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa annettu tuomio koskee.
- 9 Komissio toimitti Saksan liittotasavallalle 1.4.2004 perustellun lausunnon, johon tämä vastasi 7.6.2004.
- 10 Koska komissio katsoi, että Saksan liittotasavalta ei ollut toteuttanut edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa annetun tuomion täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä, se päätti nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

Kanteen kohde

- 11 Koska Saksan liittotasavalta ilmoitti vastineessaan, että Bockhornin kunnan tekemä sopimus, joka koskee sen jäteveden käsittelyä, puretaan 28.2.2005, komissio ilmoitti vastineeseen antamassaan vastauksessa peruuttavansa kanteen ja luopuvansa uhkasakon määräämistä koskevasta vaatimuksestaan siltä osin kuin ne koskevat kyseistä sopimusta.
- 12 Koska komissio näin ollen peruutti kanteensa osittain, tämä kanne on tutkittava vain siltä osin kuin se liittyy Braunschweigin kaupungin tekemään jätehuoltosopimukseen.

Tutkittavaksi ottaminen

- 13 Saksan liittotasavalta vetoaa ensimmäiseksi siihen, ettei komissiolla ole oikeussuojan tarvetta, koska se ei ole tehnyt tuomion tulkintaa koskevaa hakemusta työjärjestyksen 102 artiklan mukaisesti. Tämän jäsenvaltion mukaan edellä mainitun, asiassa komissio vastaan Saksa annetun tuomion seurauksia koskeva riita-asia olisi voitu ja olisi pitänyt ratkaista tällaisen hakemuksen kautta eikä EY 228 artiklan nojalla nostettavalla kanteella.
- 14 Tätä väitettä ei kuitenkaan voida hyväksyä.

- 15 EY 226 artiklaan perustuvassa jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä yhteisöjen tuomioistuimelle kuuluu vain sen toteaminen, että yhteisön oikeuden säännöstä tai määräystä on rikottu. EY 228 artiklan 1 kohdan nojalla asianomainen jäsenvaltio on tämän jälkeen velvollinen toteuttamaan yhteisöjen tuomioistuimen tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet (ks. vastaavasti asia C-126/03, komissio v. Saksa, tuomio 18.11.2004, Kok. 2004, s. I-11197, 26 kohta). Koska tuomiossa, jossa todetaan EY 226 artiklan mukainen jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättäminen, ei käsitellä sen täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä, tästä kysymyksestä ei voida esittää tällaista tuomion tulkintaa koskevaa hakemusta (ks. myös vastaavasti yhdistetyt asiat 146/85 INT ja 431/85 INT, Maudiaux ym. v. TSK ym., määräys 20.4.1988, Kok. 1988, s. 2003, 6 kohta).
- 16 Lisäksi jäsenvaltion, jonka tehtävänä on toteuttaa toimenpiteet, jotka sen mukaan johtuvat tuomiosta, jossa jäsenyysselvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan, on nimenomaan mahdollisen EY 228 artiklan 2 kohdan nojalla nostetun kanteen yhteydessä perusteltava nämä toimenpiteet, mikäli komissio on niitä arvostellut.
- 17 Toiseksi Saksan liittotasavalta, jota tukee Alankomaiden kuningaskunta, pyytää vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuinta lopettamaan vireillä olevan menettelyn työjärjestyksen 92 artiklan 2 kohdan mukaisesti, koska kanteesta on tullut perusteeton, kun myös Braunschweigin kaupungin tekemä jätehuoltosopimus purettiin 10.7.2005 alkaen.
- 18 Komissio vastaa Ranskan tasavallan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Suomen tasavallan väliintulokirjelmää koskevissa huomautuksissaan, että sen intressinä on edelleen, että yhteisöjen tuomioistuin lausuu siitä, oliko Saksan liittotasavalta EY 228 artiklan nojalla toimitetussa perustellussa lausunnossa vahvistetun määräajan päättyessä jo noudattanut edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa, asiassa komissio vastaan Saksa 10.4.2003 annettua tuomiota. Komissio täsmentää kuitenkin, että uhkasakon määräämistä ei ole enää tarpeellista vaatia.

- 19 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti EY 228 artiklassa tarkoitetun jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisen kannalta ratkaisevana ajankohtana on pidettävä kyseisen määräyksen nojalla annetussa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymishetkeä (asia C-119/04, komissio v. Italia, tuomio 18.7.2006, Kok. 2006, s. I-6885, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 20 Nyt esillä olevassa asiassa perustellussa lausunnossa, jonka Saksan viranomaiset vastaanottivat vastaanottoleiman mukaan 1.4.2001, oli maininta kahden kuukauden määräajasta. EY 228 artiklassa tarkoitetun jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisen kannalta ratkaiseva ajankohta on siis 1.6.2004. Braunschweigin kaupungin tekemää jätehuoltosopimusta ei kuitenkaan ollut vielä purettu kyseisenä päivänä.
- 21 Lisäksi kanne täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset, toisin kuin Saksan liittotasavalta väitti istunnon aikana sillä perusteella, että komissio luopui uhkasakon määräämistä koskevasta vaatimuksesta.
- 22 Koska yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta määrätä rahamääräinen seuraamus, jota komissio ei ole esittänyt (ks. tältä osin asia C-304/02, komissio v. Ranska, tuomio 12.7.2005, Kok. 2005, s. I-6263, 90 kohta), kannetta ei jätetä tutkimatta vain siitä syystä, että komissio luopuu uhkasakon määräämistä koskevasta vaatimuksestaan tietyssä yhteisöjen tuomioistuimessa käytävän menettelyn vaiheessa.
- 23 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse oikeudenkäyntiväitteestä, joka perustuu direktiivin 89/665 3 artiklaan ja johon julkisasiamies viittaa ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa, on todettava, että kyseisessä säännöksessä säädetty erityinen menettely on ennaltaehkäisevä toimenpide, jolla ei voida poiketa EY 226 ja EY 228 artiklassa komissiolle annetusta toimivallasta eikä korvata sitä (ks. tältä osin asia C-394/02, komissio v. Kreikka, tuomio 2.6.2005, Kok. 2005, s. I-4713, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kanne on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 25 Komissio katsoo, että Saksan liittotasavalta ei ole toteuttanut riittäviä toimenpiteitä edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa 10.4.2003 annetun tuomion noudattamiseksi, koska tämä jäsenvaltio ei ryhtynyt toimenpiteisiin Braunschweigin kaupungin tekemän jätehuoltosopimuksen purkamiseksi ennen perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymistä.
- 26 Saksan liittotasavalta toistaa Saksan hallituksen 23.12.2003 päivätyssä tiedonannossa ilmaiseman kannan, jonka mukaan tässä tuomiossa kyseessä olevien sopimusten purkamista ei edellytetty, ja väittää, että tässä tiedonannossa mainitut toimenpiteet olivat riittäviä kyseisen tuomion noudattamiseksi.
- 27 Tältä osin on muistutettava, että kuten edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa 10.4.2003 annetun tuomion 12 kohdasta käy ilmi, Braunschweigin kaupunki teki Braunschweigische Kohlebergwerken kanssa sopimuksen, jonka nojalla viimeksi mainitun toimeksi annettiin kesä–heinäkuusta 1999 lukien 30 vuoden ajan huolehtia jätteiden kuumennuskäsittelystä.
- 28 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa, Saksan hallituksen 23.12.2003 päivätyssä tiedonannossa mainitsemilla toimenpiteillä pyrittiin kuitenkin vain estämään uusien sellaisten sopimusten tekeminen, jotka muodostaisivat samankaltaisia jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämisiä kuin kyseisessä tuomiossa todetaan. Näillä toimenpiteillä ei sen sijaan estetty, että Braunschweigin kaupungin tekemän sopimuksen täydet vaikutukset jatkuivat 1.6.2004.

- 29 Koska kyseistä sopimusta ei näin ollen ollut purettu 1.6.2004, jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen jatkui kyseisenä ajankohtana. Palvelujen tarjoamisen vapauden vaarantaminen jättämällä noudattamatta direktiivin 92/50 säännöksiä kestää nimittäin koko sen ajan, jonka kuluessa sen vastaisesti tehdyt sopimukset pannaan täytäntöön (em. yhdistetyt asiat komissio v. Saksa, tuomio 10.4.2003, 36 kohta). Lisäksi kyseisenä päivänä oli oletettavaa, että jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen jatkuu vielä vuosikymmenten ajan, kun otetaan huomioon, että kyseessä oleva sopimus oli tehty pitkäksi ajaksi.
- 30 Kun otetaan huomioon kaikki nämä seikat, nyt esillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa ei voida katsoa, että Saksan liittotasavalta oli 1.6.2004 toteuttanut Braunschweigin kaupungin tekemän sopimuksen osalta edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa 10.4.2003 annetun tuomion täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.
- 31 Saksan liittotasavalta, jota tukevat Ranskan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta ja Suomen tasavalta, väittää kuitenkin, että kun direktiivin 89/665 2 artiklan 6 kohdan toisessa alakohdassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää kansallisissa lainsäädännöissään, että sen jälkeen kun urakan antamisesta johtuva sopimus on tehty, kanteen nostaminen voi johtaa vain vahingonkorvausten määräämiseen, ja näin ollen mahdollisuus sulkea pois se, että sopimus voidaan purkaa, tällä säännöksellä estetään se, että EY 226 artiklan mukaista jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä koskeva toteamus, joka koskee tällaista sopimusta, johtaa velvollisuuteen purkaa tämä sopimus. Näiden jäsenvaltioiden mukaan tälle ovat esteenä myös oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteet, pacta sunt servanda -periaate, omaisuudensuojaa koskeva perusoikeus, EY 295 artikla ja tuomion vaikutusten ajallista rajoittamista koskeva yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö.
- 32 Näitä perusteluita ei kuitenkaan voida hyväksyä.

- 33 Siltä osin kuin ensimmäiseksi on kyse direktiivin 89/665 2 artiklan 6 kohdan toisesta alakohdasta, yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että vaikka onkin totta, että jäsenvaltiot valtuutetaan tällä säännöksellä pitämään julkisista hankinnoista annettujen direktiivien vastaisesti tehtyjen sopimusten vaikutukset voimassa ja suojellaan näin sopimusosapuolten perusteltua luottamusta, siitä ei voi yhteismarkkinoiden luomista koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaa kaventamatta aiheutua, että hankintaviranomaisen menettelyä ulkopuolisia kohtaan olisi pidettävä yhteisön oikeuden mukaisena tällaisten sopimusten tekemisen jälkeen (em. yhdistetyt asiat komissio v. Saksa, tuomio 10.4.2003, 39 kohta).
- 34 Jos direktiivin 89/665 2 artiklan 6 kohdan toisella alakohdalla ei ole vaikutusta EY 226 artiklan soveltamiseen, sillä ei myöskään voi olla vaikutusta EY 228 artiklan soveltamiseen, sillä muutoin nyt esillä olevassa asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kavennettaisiin yhteismarkkinoiden luomista koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaa.
- 35 Lisäksi direktiivin 89/665 2 artiklan 6 kohdan toinen alakohta, jonka tavoitteena on taata kaikissa jäsenvaltioissa se, että julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden tai sen täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten vastaisten virheellisten menettelyjen varalta on käytettävissä tehokkaita muutoksenhakukeinoja, jotta voidaan varmistaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta annettujen direktiivien tehokas soveltaminen (asia C-470/99, Universale-Bau ym., tuomio 12.12.2002, Kok. 2002, s. I-11617, 71 kohta), koskee, kuten sen sanamuodosta käy ilmi, vahingonkorvausta, jonka se, jota hankintaviranomaisen virheellinen menettely on loukannut, voi saada tältä viimeksi mainitulta. Tämän säännöksen erityispiirteiden vuoksi ei kuitenkaan voida katsoa, että sillä säädellään myös jäsenvaltion ja yhteisön välistä suhdetta, josta on kyse EY 226 ja EY 228 artiklan asiayhteydessä.
- 36 Vaikka oletettaisiin siltä osin kuin toiseksi on kyse oikeusvarmuuden ja luottamussuojan periaatteista, pacta sunt servanda -periaatteesta sekä omistusoikeudesta, että hankintaviranomaisen sopimusosapuoli voi vedota näihin periaatteisiin ja tähän

oikeuteen hankintaviranomaista vastaan purettaessa sopimus, jäsenvaltio ei kuitenkaan voi vedota niihin perustellakseen sellaisen tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä, jossa todetaan EY 226 artiklan mukainen jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen, ja välttyäkseen näin yhteisön oikeuteen perustuvalta omalta vastuultaan (ks. analogisesti asia C-470/03, A. G. M-COS.MET, tuomio 17.4.2007, Kok. 2007, s. I-2749, 72 kohta).

- 37 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse EY 295 artiklasta, jossa määrätään, että ”sopimuksella ei puututa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin”, on muistutettava, että kyseinen artikla ei merkitse sitä, että jäsenvaltioissa vallitsevia omistusoikeusjärjestelmiä eivät koskisi perustamissopimuksen perusmääräykset (asia C-463/00, komissio v. Espanja, tuomio 13.5.2003, Kok. 2003, s. I-4581, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Jäsenvaltiossa voimassa olevan omistusoikeusjärjestelmän erityispiirteillä ei voida siis perustella jatkuvaa jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättämistä, joka muodostuu siitä, että direktiivin 92/50 säännösten rikkomisella loukataan palveluiden tarjoamisen vapautta.
- 38 Lisäksi on muistutettava, ettei jäsenvaltio voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut yhteisön oikeuden mukaisia veloitteitaan (em. asia komissio v. Italia, tuomion 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Siltä osin kuin neljänneksi on kyse yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee tuomion ajallisten vaikutusten rajoittamista, riittää kun todetaan, että tällä oikeuskäytännöllä ei kuitenkaan voida perustella sellaisen tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä, jossa EY 226 artiklan nojalla todetaan jäsenyysveloitteiden noudattamatta jättäminen.

- 40 Vaikka Braunschweigin kaupungin tekemän sopimuksen osalta on siis todettava, että Saksan liittotasavalta ei ollut 1.6.2004 toteuttanut edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa 10.4.2003 annetun tuomion täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä, asia ei ollut enää näin sinä päivänä, jona yhteisöjen tuomioistuin tutki asian tosiseikkoja. Tästä johtuu, että uhkasakon määrääminen, jota komissio ei myöskään enää vaadi, ei ole perusteltua.
- 41 Samalla tavoin nyt käsiteltävänä olevan asian tosiseikat ovat sellaiset, että kiinteämääräisen hyvityksen määrääminen ei ole tarpeellista.
- 42 Näin ollen on todettava, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY 228 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole komission tämän määräyksen nojalla toimittamassa perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä pannakseen täytäntöön edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan Saksa 10.4.2003 annetun tuomion, joka koskee Braunschweigin kaupungin tekemää jätehuoltosopimusta.

Oikeudenkäyntikulut

- 43 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Saksan liittotasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Saksan liittotasavalta on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan väliintulijoina olleet Ranskan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta ja Suomen tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluisaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY 228 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole Euroopan yhteisöjen komission tämän määräyksen nojalla toimittamassa perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä pannakseen täytäntöön yhdistetyissä asioissa C-20/01 ja C-28/01, komissio vastaan Saksa, 10.4.2003 annetun tuomion, joka koskee Braunschweigin kaupungin (Saksa) tekemää jätehuoltosopimusta.**

- 2) **Saksan liittotasavalta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

- 3) **Ranskan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta ja Suomen tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset